

Ο άνθρωπος της χάριτος σύμφωνα με τον άγιο Μακάριο. Πώς αποκτάει κανείς αποφασιστικότητα στον αγώνα για μια ενάρετη ζωή. (Όσιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 15 Δεκεμβρίου, 2016

ΕΙΜΑΙ ανυπόμονος. Πιάνω την πένα μου και αρχίζω αμέσως να σου γράφω πάλι για την ομορφιά, τη θελκτικότητα, τη γλυκύτητα της θείας χάριτος και της θεοχαρίτωσης ψυχής. Το κάνω για ν' αυξήσω τη γνώμη σου γύρω απ' αυτό το θέμα, για να ενισχύσω τον ιερό πόθο σου και για να φουντώσω τον ένθεο ζήλο σου. Αυτή τη φορά, όμως, δεν θα χρησιμοποιήσω λόγια δικά μου, αλλά κάποιου θεόσοφου **αγίου του Μεγάλου Μακαρίου**, ο οποίος στη δέκατη όγδοη ομιλία του αναφέρει τα εξής:

«Αν ένας άνθρωπος στον κόσμο τούτο είναι πολύ πλούσιος κι έχει στην κατοχή του κρυμμένο θησαυρό, με το θησαυρό και τον πλούτο του αποκτάει όλα όσα θέλει. Έτσι κι αυτοί που έχουν βρει και κατέχουν τον επουράνιο θησαυρό του Πνεύματος (δηλαδή τη **θεία χάρη**), αποκτούν κάθε **αρετή** απ' αυτόν τον θησαυρό και μαζεύουν με τη δύναμή του περισσότερο ουράνιο πλούτο. Ο απόστολος λέει: «*Εμείς, που έχουμε το θησαυρό τούτο, είμαστε σαν πήλινα δοχεία*» (Β' Κορ. 4:7)• ενώ, δηλαδή, είμαστε ακόμα ενωμένοι με τη σάρκα, αξιωθήκαμε ν' αποκτήσουμε μέσα μας το θησαυρό αυτό, που είναι η αγιαστική δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

»Αυτός λοιπόν, που βρήκε και έχει μέσα του τον επουράνιο θησαυρό του Αγίου Πνεύματος, μπορεί με τη δύναμή Του, να πραγματοποιεί κάθε έργο δικαιοσύνης, που απορρέει από τις εντολές του Θεού, και να εκτελεί κάθε έργο αρετής αγνά και καθαρά, εύκολα και αβίαστα.

»Ας παρακαλέσουμε κι εμείς τον Θεό, ας προσευχηθούμε και ας Του ζητήσουμε να μας χαρίσει το θησαυρό του Αγίου Πνεύματος, ώστε να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε τις εντολές Του με αγνότητα και καθαρότητα.

»**Πρέπει να επιμένει κανείς στην ικεσία προς τον Κύριο**, για ν' αξιωθεί να βρει και να δεχθεί τον επουράνιο θησαυρό του Αγίου Πνεύματος. Όταν όμως τον βρει, άκοπα θα κατορθώσει να εφαρμόσει όλες τις εντολές του Κυρίου με αγνότητα και καθαρότητα, τις εντολές που πρωτίτερα δεν μπορούσε να εφαρμόσει ούτε με μεγάλο κόπο. **Ο θησαυρός αυτός αποκτάται ύστερα από μεγάλη αναζήτηση, με πίστη και υπομονή**».

Πώς, όμως, αισθάνονται εκείνοι στους οποίους η χάρη του Αγίου Πνεύματος έχει αρχίσει να εκδηλώνεται φανερά; Να τί λέει γι' αυτό ο άγιος Μακάριος:

«Όσοι αξιώθηκαν “να γίνουν παιδιά του Θεού” (Ιω. 1:12) και να γεννηθούν από τον ουρανό, δηλαδή από το Άγιο Πνεύμα, έχουν τον Χριστό μέσα τους, που τους φωτίζει και τους αναπαύει. Αυτοί οδηγούνται με πολλούς και διάφορους τρόπους από το Πνεύμα. Δέχονται μυστικά μέσα στην καρδιά τους τη θεία χάρη, που τους δίνει πνευματική ανάπαυση. Μερικές φορές αισθάνονται σαν να βρίσκονται σε βασιλικό δείπνο, όπου χαίρονται και ευφραίνονται με τρόπο ανέκφραστο. Άλλοτε νιώθουν σαν την νεόνυμφη γυναίκα, που η παρουσία του συζύγου της της χαρίζει ασφάλεια και ανάπαυση. Άλλοτε, μολονότι ενωμένοι με το σώμα τους, νιώθουν σαν ασώματοι άγγελοι. Άλλοτε είναι σαν μεθυσμένοι από ποτό, ενώ στην πραγματικότητα ευφραίνονται και μεθούν από το Πνεύμα με μια θεϊκή μέθη πνευματικών μυστηρίων. Άλλοτε καίγονται τόσο από τη μεγάλη αγαλλίαση που τους δίνει το Πνεύμα, ώστε, αν ήταν δυνατό, θα έβαζαν όλους τους ανθρώπους μέσα στην καρδιά τους, χωρίς να ξεχωρίζουν τους καλούς από τους κακούς. Άλλοτε ταπεινώνονται τόσο πολύ, με την ταπεινοφροσύνη που τους χαρίζει το Πνεύμα, ώστε να θεωρούν τον εαυτό τους τελευταίο και κατώτερο απ' όλους τους ανθρώπους. Άλλοτε αναπαύονται σε πολύ μεγάλη ησυχία, γαλήνη και ειρήνη, μέσα σε μιαν ανέκφραστη πνευματική ευφορία. Άλλοτε αποκτούν τόσο μεγάλη σοφία, γνώση και σύνεση από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, που είναι αδύνατο να τις εκφράσει γλώσσα ανθρώπινη. Άλλοτε, πάλι, γίνονται σαν απλοί άνθρωποι».

Τι υπέροχη, τι ποθητή κατάσταση! Να και μια σύντομη περιγραφή της ψυχής που έχει φωτιστεί από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος:

«Όταν η ψυχή φτάσει στην τελειότητα του Πνεύματος, αφού καθαριστεί εντελώς απ' όλα τα πάθη και ενωθεί με τον Παράκλητο σε μιαν ανέκφραστη κοινωνία, αξιώνεται και η ίδια, ως ενωμένη με το Πνεύμα, να πνευματοποιηθεί. Τότε γίνεται όλη φως, όλη οφθαλμός, όλη χαρά, όλη ανάπαυση, όλη αγαλλίαση, όλη αγάπη, όλη ευσπλαχνία, όλη αγαθότητα, όλη καλοσύνη».

Να τι αγωνίζονταν να κατορθώσουν - και κατόρθωσαν - οι άγιοι ασκητές! Δεν αξίζει ν' αγωνιστούμε κι εμείς γι' αυτό; Η είσοδος στον κόσμο της χάριτος, τον κόσμο του Αγίου Πνεύματος, είναι ανοιχτή στον καθένα. Η βασιλεία του Θεού δεν είναι «κήπος κλεισμένος» (Άσμα 4:12). Τα αγαθά της τα έχει υποσχεθεί ο Κύριος σε όλους μας, και μπορούμε να τα αποκτήσουμε. Προκαταβολή της αποκτήσεώς τους είναι η Χάρη του Αγίου Πνεύματος, που μας δίνεται στα **Μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος. Εμείς δεν έχουμε παρά να «σκάψουμε» μέσα μας, στον κήπο της ψυχής μας, όπου είναι θαμμένος αυτός ο θησαυρός, για να τον βρούμε και να τον οικειοποιηθούμε. Ας**

πιάσουμε το φτυάρι μας κι ας αρχίσουμε να βγάζουμε το χώμα. Με τις πρώτες φτυαριές το χρυσάφι και το ασήμι θ' αρχίσουν να λαμποκοπούν. Έπειτα από λίγο όλος ο θησαυρός θα βγει στο φως. Τότε η χαρά μας δεν θα έχει όρια.

Στο προηγούμενο γράμμα μου σου υπέδειξα το **δρόμο της αποφασιστικότητας**. Δε στο ανέφερα, όμως, πώς συγκεκριμένα γεννιέται στην ψυχή η αποφασιστικότητα και πώς καταλήγει σε θετική προσπάθεια. Αυτό θα κάνω τώρα.

Ακόμα κι ένα απλό ενδιαφέρον για κάποιο αντικείμενο μπορεί να κεντρίσει την ενεργητικότητα. Στην περίπτωση, ωστόσο, του απλού ενδιαφέροντος, είναι πιθανό να μην κινητοποιηθεί η ψυχή, αλλά να μεταθέσει την έναρξη της προσπάθειας σε μελλοντικό χρόνο. Δεν αποκλείεται, μάλιστα, η αναβολή αυτή να παραταθεί για πολύ. Από τη στιγμή, όμως, που η ψυχή θα αντιληφθεί ότι ένα αντικείμενο ή έργο είναι επιτακτικά αναγκαίο και εξαιρετικά επείγον, ανυπέρθετα παίρνει την απόφαση για την απόκτηση ή την εκτέλεσή του. Να ένα παράδειγμα: Κάποιος άνθρωπος, νωθρός και τεμπέλης, κάθεται στο δωμάτιό του. Αν το σπίτι πιάσει φωτιά, μην του φωνάξεις. Άφησέ τον να δει τη φωτιά, και θα πεταχτεί αμέσως έξω. Αυτό ακριβώς πρέπει να κάνουμε κι εμείς: Να νικάμε τη νωθρότητα και την αναποφασιστικότητά μας με τη **μνήμη της άσβεστης φωτιάς**, που μας περιμένει, να παρακινούμε τον εαυτό μας σε αγώνα με την υπόμνηση του κινδύνου της αιώνιας καταστροφής μας. Όσο περισσότερο συνειδητοποιούμε αυτή την πραγματικότητα, τόσο ζωηρότερα εκδηλώνεται η ψυχική μας ενεργητικότητα, ωθώντας μας σε δράση.

Πάρε οποιαδήποτε μικρή δυσκολία της ζωής σου, για να καταλάβεις τι αναλογικά θα κάνεις και στην περίπτωση για την οποία μιλάμε. Εγώ θα έλεγα τούτο μόνο: **Ο θάνατος μπορεί να έλθει οποιαδήποτε στιγμή. Τι θα μας συμβεί τότε;** Ίσως ό,τι και στον κακό δούλο της παραβολής - το τάλαντο, το δώρο της χάριτος, του αφαιρέθηκε, και ο ίδιος πετάχτηκε στο αιώνιο σκοτάδι (Ματθ. 25 : 28-30)• ή ίσως ό,τι και στις άμυαλες παρθένες της άλλης παραβολής, που έμειναν έξω από τη γιορτή του γάμου, ακούγοντας το «δεν σας ξέρω» (Ματθ. 25:10-12). Στ' αλήθεια, είτε η μία είτε η άλλη συμφορά θα μας βρει, αν δεν αναφλέξουμε τη χάρη μέσα μας κι αν δεν φωτιστούμε απ' αυτήν. Βάλε νοερά τον εαυτό σου στην κατάσταση είτε του κακού δούλου είτε της άμυαλης παρθένας, και η αναποφασιστικότητά σου -αν, βέβαια, είσαι αναποφάσιστη- θα εξανεμιστεί. Τίποτα, βλέπεις, δεν μπορεί ν' αντισταθεί στη **μνήμη του θανάτου**, της κρίσεως και της κολάσεως. Ο σοφός Σειράχ λέει: «*Να θυμάσαι πάντα τα στερνά σου, και δεν θα πέσεις ποτέ σε αμαρτία*» (Σοφ. Σειρ. 7:36). **Κράτα, λοιπόν, σταθερά στο νου σου αυτή τη θύμηση και μην την αφήσεις να εξασθενήσει ή να χαθεί.** Καλό βοήθημα είναι το βιβλίο «Βοστάνι σπιάι»(*), που σου έχω δώσει.

Μια άλλη πλευρά είναι η **ύπαρξη βοήθειας**. Αυτή δίνει στην ψυχή θάρρος και

αγαθή ελπίδα για την αποφυγή της συμφοράς, αυτή είναι που την εμπνέει και την παρακινεί σε δράση. Διαφορετικά, η αίσθηση της επικείμενης και αναπότρεπτης καταστροφής θα την βύθιζε στην απελπισία. Στο παράδειγμα που ανέφερα παραπάνω, δεν υπήρχε μήτε μια πόρτα ξεκλείδωτη, μήτε ένα παράθυρο ανοιχτό όταν έπιασε φωτιά το σπίτι, μόνο ένα πράγμα θα μπορούσε να κάνει ο άνθρωπος που τυλιγόταν στις φλόγες: Να τραβάει τα μαλλιά του! Το ίδιο συμβαίνει και με την ψυχή που κινδυνεύει να κολαστεί (γιατί **δίχως τη χάρη αναπόφευκτα θα στερηθούμε τη βασιλεία των ουρανών**): Προβλέποντας τον κολασμό της, δεν θα είχε παρά ν' απελπιστεί, αν δεν γνώριζε ότι **της παρέχεται βοήθεια**. Δοξασμένος ας είναι **ο Κύριος, που μας έχει προσφέρει ήδη τα μέσα της λυτρώσεώς μας από την αιώνια απώλεια**. Όλα είναι προετοιμασμένα, όλα είναι στο χέρι μας, όλα είναι στην ψυχή μας. **Δεν απομένει παρά να δραστηριοποιηθούμε και ν' αγωνιστούμε**. Τι θα κάνουμε, λοιπόν; Θα συνεχίσουμε ν' αναβάλλουμε από μέρα σε μέρα;

Ας έρθω, όμως, σ' εσένα. Νομίζω ότι δεν έχεις ν' αρχίσεις κάτι το ιδιαίτερο, δεν έχεις ν' αλλάξεις τίποτα στη ζωή σου. Συνέχισε να ζεις μέσα στο πνεύμα όπου ανατράφηκες. Κράτησε τις ευσεβείς αρχές της οικογένειάς σου. Αγάπησε ολόψυχα τον πνευματικό τρόπο ζωής και αποφάσισε αυτοπροαίρετα να ζήσεις πνευματικά ως το θάνατό σου. Η μέχρι τώρα χριστιανική σου ζωή δεν ήταν στην πραγματικότητα δική σου. Άλλοι σε οδηγούσαν σ' αυτήν. Είναι, βέβαια, πολύ καλό το ότι σ' έβαλαν στο δρόμο του Θεού. Μετά την ενηλικίωσή σου, όμως, δεν θα συνεχίσεις να βαδίζεις στον ίδιο δρόμο, αν δεν το θέλεις εσύ η ίδια, αν δηλαδή δεν επιλέξεις, συνειδητά πια και ακούσια, τη ζωή του πνεύματος. Και την επιλογή αυτή πρέπει να την κάνεις το συντομότερο, γιατί αλλιώς **ή θα σαγηνευθείς ολοκληρωτικά από το πονηρό πνεύμα της κοσμικής ζωής ή θα καταλήξεις στη χλιαρότητα**, όπως ήδη σου έχω πει.

Σκέψου το, για τον Θεό, και μην αργήσεις ν' αποφασίσεις. Ο Κύριος να σ' ευλογεί!

(*) Το «Βοστάνι σπιάι» («Έγειρε ο καθεύδων») είναι ένα μικρό βιβλίο με επιλογή κειμένων του αγίου Τύχωνος του Ζαντόνσκ.

(«Από το βιβλίο: «ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΥ, Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ γράμματα σε μια ψυχή», ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ, ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: gonia.gr)